

Välfärdsområdesfullmäktige 09.12.2025

Svar på den av ledamot Wickström och ersättare Aintila samt 21 andra ledamöter inlämnade frågan till välfärdsområdesstyrelsen om att erbjuda bröstcancerscreening som närservice

Beredning och upplysningar (fornamn.efternamn@luvn.fi):
Mustakari-Ilovuori Anu
Kiuru Valtteri

Beslutsförslag

Välfärdsområdesfullmäktige beslutar

1. anteckna för kännedom välfärdsområdesstyrelsens svar på fullmäktigefråga, och

Svar på frågan

Bakgrund och nuläge

I Västra Nylands välfärdsområde ordnas lagstadgade bröstcancerscreeningar genom mammografimassundersökningar. Alla kvinnor i åldern 50–69 år kallas till bröstcancerscreening med två års mellanrum.

År 2024 var antalet personer som skulle genomgå bröstcancerscreening i Västra Nylands välfärdsområde totalt 29 971. Deltagandeprocenten i screeningarna var då nästan 76 procent i hela välfärdsområdet. Antalet personer som ska screenas samt deltagandeprocenten enligt kommun år 2024 anges nedan.

Kommun	Screenade/år*	Deltagande-%
Esbo och Grankulla	17 841	74,2 %
Lojo	3 299	78,7 %
Kyrkslätt	2 781	75,0 %
Raseborg	1 956	81,2 %
Vichtis	1 987	79,0 %
Högfors	582	80,8 %
Hangö	610	80,7 %
Sjundeå	484	74,4 %
Ingå	431	75,4 %

Totalt
%

29 971

medeltal 75,9

Bröstcancerscreeningarna har ordnats i välfärdsområdet sedan 2025 på tre verksamhetsställen: På Synlabs verksamhetsställe i Helsingfors för invånare i Esbo och Grankulla, på Terveystalos verksamhetsställe i Lojo för invånare i Lojo, Kyrkslätt, Vichtis, Sjundeå och Högfors samt på Terveystalos verksamhetsställe i Raseborg för invånare i Raseborg, Hangö och Ingå.

År 2023 producerades tjänsten i Sjundeå, Ingå, Hangö, Högfors, Raseborg och Vichtis (med Suomen Radiologikeskus som tjänsteproducent), i Kyrkslätt och Lojo (med Terveystalo som tjänsteproducent) samt i Esbo och Grankulla (med Synlab som tjänsteproducent).

År 2024 var Suomen Radiologikeskus tjänsteproducent i Sjundeå, Ingå, Hangö, Högfors, Raseborg, Vichtis, Kyrkslätt och Lojo, medan Synlab var tjänsteproducent i Esbo och Grankulla.

År 2024 resulterade prisförhandlingarna med Suomen Radiologikeskus i att verksamheten koncentrerades till två orter, Lojo och Raseborg. Beslutet baserade sig på den strama ekonomiska situationen. Suomen Radiologikeskus screeningverksamhet blev en del av Terveystalo i samband med ett företagsförvärv i januari 2025. Inga ändringar gjordes i avtalet med Synlab.

Alternativ för organisering av bröstcancerscreening

Alternativ 1 är en centraliserad modell som produceras som köpta tjänster, där antalet verksamhetsställen är begränsat. Välfärdsområdets bröstcancerscreeningar ordnas för närvarande genom en centraliserad modell som produceras som köpta tjänster, och tjänsten erbjuds på tre verksamhetsställen (Helsingfors, Lojo och Raseborg). Priset för en undersökning utförd på fasta enheter är 31–35 euro per undersökning och för en undersökning utförd på mobila enheter cirka 45 euro per undersökning. Kostnaderna för den centraliserade modellen är cirka 1 miljon euro per år. Priset för den centraliserade modellen är vanligtvis lägre vid konkurrensutsättning.

Alternativ 2 är närservice som produceras som köpta tjänster och där bröstcancerscreeningarna genomförs i alla kommuncentrum i välfärdsområdet. Under de senaste åren har marknadspriserna för undersökningar utförda på fasta enheter varit cirka 30–40 euro per undersökning och för undersökningar utförda på mobila enheter cirka 40–60 euro per undersökning. Kostnadsberäkningen för närservice som

produceras som köpta tjänster är cirka 1,1–1,2 miljoner euro per år.

Alternativ 3 är att genomföra bröstcancerscreeningarna som egen verksamhet i ett fordon med enhet för mammografiscreening. Kostnadsberäkningen för modellen är över 2 miljoner euro per år. I kostnadsberäkningen har man beaktat leasingavtalet för fordonet inklusive strålskydd, utrustningen, datasystemen och deras infrastruktur, framförandet av fordonet, personalen (en chaufför och tre skötare), personalutbildningarna samt radiologutlåtandena. Enligt en analys gjord av Birkalands välfärdsområde är det varken ekonomiskt eller verksamhetsmässigt ändamålsenligt att producera tjänsten själv, eftersom genomförandet endast skulle vara begränsat lönsamt och kräva betydande investeringar.

Sammanfattning

Bröstcancerscreeningarna kan ordnas som köpta tjänster med en centraliserad modell, som köpta tjänster som närservice eller som egen verksamhet i ett fordon med enhet för mammografiscreening. I den centraliserade modellen är kostnaderna lägst. Resan till närmaste verksamhetsställe kan bli lång för invånaren, men de som omfattas av screeningen kallas till undersökning med ungefär två års mellanrum. I modellen där tjänsten produceras som närservice genom köpta tjänster skulle det vara möjligt att delta i screeningen i alla kommuncentrum, men kostnaderna för modellen skulle vara cirka 10–20 procent högre än i den centraliserade modellen. Som egen verksamhet i ett fordon med enhet för mammografiscreening skulle screeningen kunna genomföras i alla kommuncentrum och även i andra större tätorter, men kostnaderna för modellen skulle vara betydligt högre än för köpta tjänster.

Dessutom konstaterar välfärdsområdesstyrelsen att välfärdsområdesstyrelsen i enlighet med protokollsanteckningen från budgetförhandlingarna för år 2026 föreläggs fortsatta åtgärder för omorganisering av bröstcancerscreeningen i området för beslut så att tjänstens tillgänglighet förbättras i hela välfärdsområdet (utredning, målsatt behandling: andra kvartalet 2026).

2. konstatera att fullmäktigefrågan är slutbehandlad.

Behandling

Beslut

Redogörelse

Bilaga

- 1 Ledamot Wickströms och ersättare Aintilas fråga till välfärdsområdesstyrelsen om att erbjuda bröstcancerscreening som närservice

Tilläggsmaterial

För kännedom

Verkställighet

Beslutshistoria

Välfärdsområdesstyrelsen 24.11.2025 § 270

§ 270

Beredning och upplysningar (fornamn.efternamn@luvn.fi):

Beslutsförslag

Välfärdsområdesdirektör Svahn Sanna

Välfärdsområdesstyrelsen beslutar ge följande svar på frågan som riktats till välfärdsområdesstyrelsen:

Svar på frågan

Bakgrund och nuläge

I Västra Nylands välfärdsområde ordnas lagstadgade bröstcancerscreeningar genom mammografimassundersökningar. Alla kvinnor i åldern 50–69 år kallas till bröstcancerscreening med två års mellanrum.

År 2024 var antalet personer som skulle genomgå bröstcancerscreening i Västra Nylands välfärdsområde totalt

29 971. Deltagandeprocenten i screeningarna var då nästan 76 procent i hela välfärdsområdet. Antalet personer som ska screenas samt deltagandeprocenten enligt kommun år 2024 anges nedan.

Kommun	Screenade/år*	Deltagande-%
Esbo och Grankulla	17 841	74,2 %
Lojo	3 299	78,7 %
Kyrkslätt	2 781	75,0 %
Raseborg	1 956	81,2 %
Vichtis	1 987	79,0 %
Högfors	582	80,8 %
Hangö	610	80,7 %
Sjundeå	484	74,4 %
Ingå	431	75,4 %
Totalt	29 971	medeltal 75,9 %

Bröstcancerscreeningarna har ordnats i välfärdsområdet sedan 2025 på tre verksamhetsställen: På Synlabs verksamhetsställe i Helsingfors för invånare i Esbo och Grankulla, på Terveystalos verksamhetsställe i Lojo för invånare i Lojo, Kyrkslätt, Vichtis, Sjundeå och Högfors samt på Terveystalos verksamhetsställe i Raseborg för invånare i Raseborg, Hangö och Ingå.

År 2023 producerades tjänsten i Sjundeå, Ingå, Hangö, Högfors, Raseborg och Vichtis (med Suomen Radiologikeskus som tjänsteproducent), i Kyrkslätt och Lojo (med Terveystalo som tjänsteproducent) samt i Esbo och Grankulla (med Synlab som tjänsteproducent).

År 2024 var Suomen Radiologikeskus tjänsteproducent i Sjundeå, Ingå, Hangö, Högfors, Raseborg, Vichtis, Kyrkslätt och Lojo, medan Synlab var tjänsteproducent i Esbo och Grankulla.

År 2024 resulterade prispförhandlingarna med Suomen Radiologikeskus i att verksamheten koncentrerades till två orter, Lojo och Raseborg. Beslutet baserade sig på den strama ekonomiska situationen. Suomen Radiologikeskus screeningverksamhet blev en del av Terveystalo i samband med ett företagsförvärv i januari 2025. Inga ändringar gjordes i avtalet med Synlab.

Alternativ för organisering av bröstcancerscreening

Alternativ 1 är en centraliserad modell som produceras som köpta tjänster, där antalet verksamhetsställen är begränsat. Välfärdsområdets bröstcancerscreeningar ordnas för närvarande genom en centraliserad modell som produceras som köpta tjänster, och tjänsten erbjuds på tre

verksamhetsställen (Helsingfors, Lojo och Raseborg). Priset för en undersökning utförd på fasta enheter är 31–35 euro per undersökning och för en undersökning utförd på mobila enheter cirka 45 euro per undersökning. Kostnaderna för den centraliserade modellen är cirka 1 miljon euro per år. Priset för den centraliserade modellen är vanligtvis lägre vid konkurrensutsättning.

Alternativ 2 är närservice som produceras som köpta tjänster och där bröstcancerscreeningarna genomförs i alla kommuncentrum i välfärdsområdet. Under de senaste åren har marknadspriserna för undersökningar utförda på fasta enheter varit cirka 30–40 euro per undersökning och för undersökningar utförda på mobila enheter cirka 40–60 euro per undersökning. Kostnadsberäkningen för närservice som produceras som köpta tjänster är cirka 1,1–1,2 miljoner euro per år.

Alternativ 3 är att genomföra bröstcancerscreeningarna som egen verksamhet i ett fordon med enhet för mammografiscreening. Kostnadsberäkningen för modellen är över 2 miljoner euro per år. I kostnadsberäkningen har man beaktat leasingavtalet för fordonet inklusive strålskydd, utrustningen, datasystemen och deras infrastruktur, framförandet av fordonet, personalen (en chaufför och tre skötare), personalutbildningarna samt radiologutlåtandena. Enligt en analys gjord av Birkalands välfärdsområde är det varken ekonomiskt eller verksamhetsmässigt ändamålsenligt att producera tjänsten själv, eftersom genomförandet endast skulle vara begränsat lönsamt och kräva betydande investeringar.

Sammanfattning

Bröstcancerscreeningarna kan ordnas som köpta tjänster med en centraliserad modell, som köpta tjänster som närservice eller som egen verksamhet i ett fordon med enhet för mammografiscreening. I den centraliserade modellen är kostnaderna lägst. Resan till närmaste verksamhetsställe kan bli lång för invånaren, men de som omfattas av screeningen kallas till undersökning med ungefär två års mellanrum. I modellen där tjänsten produceras som närservice genom köpta tjänster skulle det vara möjligt att delta i screeningen i alla kommuncentrum, men kostnaderna för modellen skulle vara cirka 10–20 procent högre än i den centraliserade modellen. Som egen verksamhet i ett fordon med enhet för mammografiscreening skulle screeningen kunna genomföras i alla kommuncentrum och även i andra större tätorter, men kostnaderna för modellen skulle vara betydligt högre än för köpta tjänster.

Dessutom beslutar välfärdsområdesstyrelsen föreslå välfärdsområdesfullmäktige att välfärdsområdesfullmäktige beslutar

1. anteckna välfärdsområdesstyrelsens svar på fullmäktigefrågan för kännedom och
2. konstatera att fullmäktigefrågan är slutbehandlad.

Behandling

Under behandlingen ändrade föredraganden sitt beslutsförslag enligt följande:

I slutet av beslutsförslagets stycke sammanfattning läggs följande mening till:

”Dessutom konstaterar välfärdsområdesstyrelsen att välfärdsområdesstyrelsen i enlighet med protokollsanteckningen från budgetförhandlingarna för år 2026 föreläggs fortsatta åtgärder för omorganisering av bröstcancerscreeningen i området för beslut så att tjänstens tillgänglighet förbättras i hela välfärdsområdet (utredning, målsatt behandling: andra kvartalet 2026).”

Beslut

Välfärdsområdesstyrelsen beslutade enhälligt ge följande svar på frågan som riktats till välfärdsområdesstyrelsen:

Välfärdsområdesstyrelsen beslutar ge följande svar på frågan som riktats till välfärdsområdesstyrelsen:

Svar på frågan

Bakgrund och nuläge

I Västra Nylands välfärdsområde ordnas lagstadgade bröstcancerscreeningar genom mammografimassundersökningar. Alla kvinnor i åldern 50–69 år kallas till bröstcancerscreening med två års mellanrum.

År 2024 var antalet personer som skulle genomgå bröstcancerscreening i Västra Nylands välfärdsområde totalt 29 971. Deltagandeprocenten i screeningarna var då nästan 76 procent i hela välfärdsområdet. Antalet personer som ska screenas samt deltagandeprocenten enligt kommun år 2024 anges nedan.

Kommun	Screenade/år*	Deltagande-%
Esbo och Grankulla	17 841	74,2 %
Lojo	3 299	78,7 %
Kyrkslätt	2 781	75,0 %

Raseborg	1 956	81,2 %
Vichtis	1 987	79,0 %
Högfors	582	80,8 %
Hangö	610	80,7 %
Sjundeå	484	74,4 %
Ingå	431	75,4 %
Totalt	29 971	medeltal 75,9 %

Bröstcancerscreeningarna har ordnats i välfärdsområdet sedan 2025 på tre verksamhetsställen: På Synlabs verksamhetsställe i Helsingfors för invånare i Esbo och Grankulla, på Terveystalos verksamhetsställe i Lojo för invånare i Lojo, Kyrklätt, Vichtis, Sjundeå och Högfors samt på Terveystalos verksamhetsställe i Raseborg för invånare i Raseborg, Hangö och Ingå.

År 2023 producerades tjänsten i Sjundeå, Ingå, Hangö, Högfors, Raseborg och Vichtis (med Suomen Radiologikeskus som tjänsteproducent), i Kyrklätt och Lojo (med Terveystalo som tjänsteproducent) samt i Esbo och Grankulla (med Synlab som tjänsteproducent).

År 2024 var Suomen Radiologikeskus tjänsteproducent i Sjundeå, Ingå, Hangö, Högfors, Raseborg, Vichtis, Kyrklätt och Lojo, medan Synlab var tjänsteproducent i Esbo och Grankulla.

År 2024 resulterade prispförhandlingarna med Suomen Radiologikeskus i att verksamheten koncentrerades till två orter, Lojo och Raseborg. Beslutet baserade sig på den strama ekonomiska situationen. Suomen Radiologikeskus screeningverksamhet blev en del av Terveystalo i samband med ett företagsförvärv i januari 2025. Inga ändringar gjordes i avtalet med Synlab.

Alternativ för organisering av bröstcancerscreening

Alternativ 1 är en centraliserad modell som produceras som köpta tjänster, där antalet verksamhetsställen är begränsat. Välfärdsområdets bröstcancerscreeningar ordnas för närvarande genom en centraliserad modell som produceras som köpta tjänster, och tjänsten erbjuds på tre verksamhetsställen (Helsingfors, Lojo och Raseborg). Priset för en undersökning utförd på fasta enheter är 31–35 euro per undersökning och för en undersökning utförd på mobila enheter cirka 45 euro per undersökning. Kostnaderna för den centraliserade modellen är cirka 1 miljon euro per år. Priset för den centraliserade modellen är vanligtvis lägre vid konkurrensutsättning.

Alternativ 2 är närservice som produceras som köpta tjänster

och där bröstcancerscreeningarna genomförs i alla kommuncentrum i välfärdsområdet. Under de senaste åren har marknadspriserna för undersökningar utförda på fasta enheter varit cirka 30–40 euro per undersökning och för undersökningar utförda på mobila enheter cirka 40–60 euro per undersökning. Kostnadsberäkningen för närservice som produceras som köpta tjänster är cirka 1,1–1,2 miljoner euro per år.

Alternativ 3 är att genomföra bröstcancerscreeningarna som egen verksamhet i ett fordon med enhet för mammografiscreening. Kostnadsberäkningen för modellen är över 2 miljoner euro per år. I kostnadsberäkningen har man beaktat leasingavtalet för fordonet inklusive strålskydd, utrustningen, datasystemen och deras infrastruktur, framförandet av fordonet, personalen (en chaufför och tre skötare), personalutbildningarna samt radiologutlåtandena. Enligt en analys gjord av Birkalands välfärdsområde är det varken ekonomiskt eller verksamhetsmässigt ändamålsenligt att producera tjänsten själv, eftersom genomförandet endast skulle vara begränsat lönsamt och kräva betydande investeringar.

Sammanfattning

Bröstcancerscreeningarna kan ordnas som köpta tjänster med en centraliserad modell, som köpta tjänster som närservice eller som egen verksamhet i ett fordon med enhet för mammografiscreening. I den centraliserade modellen är kostnaderna lägst. Resan till närmaste verksamhetsställe kan bli lång för invånaren, men de som omfattas av screeningen kallas till undersökning med ungefär två års mellanrum. I modellen där tjänsten produceras som närservice genom köpta tjänster skulle det vara möjligt att delta i screeningen i alla kommuncentrum, men kostnaderna för modellen skulle vara cirka 10–20 procent högre än i den centraliserade modellen. Som egen verksamhet i ett fordon med enhet för mammografiscreening skulle screeningen kunna genomföras i alla kommuncentrum och även i andra större tätorter, men kostnaderna för modellen skulle vara betydligt högre än för köpta tjänster.

Dessutom konstaterar välfärdsområdesstyrelsen att välfärdsområdesstyrelsen i enlighet med protokollsanteckningen från budgetförhandlingarna för år 2026 föreläggs fortsätta åtgärder för omorganisering av bröstcancerscreeningen i området för beslut så att tjänstens tillgänglighet förbättras i hela välfärdsområdet (utredning, målsatt behandling: andra kvartalet 2026)."

Dessutom beslutade välfärdsområdesstyrelsen enhälligt föreslå

välfrädsområdesfullmäktige att välfrädsområdesfullmäktige beslutar

1. anteckna välfrädsområdesstyrelsens svar på fullmäktigefrågan för kännedom och
2. konstatera att fullmäktigefrågan är slutbehandlad.

Redogörelse

Ledamot Wickströms och ersättare Aintilas och 21 andras fråga till välfrädsområdesstyrelsen den 7 oktober 2025 § 94 om att erbjuda bröstcancerscreening som närservice. Frågan gäller en ändring av systemet för bröstcancerscreening så att bröstcancerscreening i fortsättningen skulle erbjudas som närservice på orterna i området.

Behörighet

Enligt 27 § i förvaltningsstadgan kan ledamöter framställa frågor till välfrädsområdesstyrelsen om ärenden som gäller välfrädsområdets eller välfrädsområdeskoncernens förvaltning.

Om frågan har undertecknats av minst 15 fullmäktigeledamöter ska välfrädsområdesstyrelsen ge sitt svar på frågan senast vid det första sammanträdet som hålls efter att nio veckor förflutit sedan frågan lämnades in till välfrädsområdesfullmäktiges sekreterare eller meddela orsaken till att frågan ännu inte kunnat besvaras. Frågan och svaret på den eller meddelandet om orsaken till att frågan inte har besvarats ska tas upp på föredragningslistan för välfrädsområdesfullmäktiges sammanträde.

Bilaga

Tilläggsmaterial

För kännedom Verkställighet

Beslutshistoria